

Başvuru Numarası : 2025/929
Toplantı Tarihi/Sayısı : 28.10.2025/250
Karar Numarası : 2025/686
Başvuran : A.B.Ş. (M.K.T. adına velayeten)
Başvuran Vekili/ Vasisi : Av. H.Ç.
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Çözüm Koleji Samsun Bafra Kampüsü
Muhatap Vekili : -
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın özel gereksinim raporu bulunan çocuğunun öğrenci kaydının muhatap Okul tarafından sildirilmesinin engellik temelinde ayrımcılık yasağı ihlali teşkil ettiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran vekili başvuru dilekçesinde özetle:

a. Başvuranın oğlu M.K.T.'nin tam zamanlı kaynaştırma öğrencisi olduğunu, öğrencinin ilk öğrenimini ikamet adreslerine yakın konumda olan Çözüm Kolejinde tamamladığını, ortaokul eğitimi için de aynı okula kaydının yenilendiğini ve 4-6/9/2024 tarihleri arasında oryantasyon eğitimi yapıldığını,

b. Eğitim-öğretim yılının 9/9/2024 tarihinde başladığını, başvuranın aynı gün içerisinde rehber öğretmen tarafından okula çağrıldığını ve sınıf öğretmenini, ortaokul müdürü ve rehber öğretmen ile görüştüğünü, ortaokul müdürü S.K.'nin başvurana çocuğunun okula uyumsuz olduğu, önceki dört yılda sınıf öğretmenini ve sınıf arkadaşlarının kendisini tolere etmesi sebebiyle bir problem yaşamadığı, yeni sınıfının çocuğunu tanımadığı için onu tolere edemeyeceği ve ondan korktukları şeklinde söylemde bulunduğunu, çocuğun okul kaydının sildirilmesini istediğini,

c. Başvuranın 10/9/2025 tarihinde kayıt sildirme işlemi için okula gittiğini, bu sırada S.K. tarafından kendisine öğretmenlerin de çocuğun kaydının silinmesini istediğinin ifade edildiğini, son çare olarak okul

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

müdürü M.K. ile görüşüğünü, müdürün “tebdili mekanda ferahlık vardır, bu belki K. için daha iyidir” şeklinde beyanda bulunduğunu,

ç. Yeni eğitim-öğretim yılının ilk gününde somut herhangi bir olay yaşanmamasına rağmen başvuranın çocuğunun atipik otizm tanısı olması nedeniyle yeni sınıfına ve düzene uyum sağlamasına imkân verilmeden okulla ilişkisinin kesilmesi için baskı yapıldığını,

d. Başvuranın çocuğunun okul kaydının silinmesi sebebiyle ikamet adreslerine uzak bir okulda eğitim hayatına devam etmek zorunda kaldığını ve bu durumun engellilik temelinde ayrımcılık yasağı ihlali teşkil ettiğini, iddia etmektedir.

3. Muhatap tarafından sunulan yazılı görüşte özetle; başvuru dilekçesinde bahsi geçen personelin söz konusu olayla ilgili ifadesinin alındığı, ifade tutanakları, öğrenci nakil belgesi, M.K.’nın okulda memur olarak görev yaptığını gösteren atama belgesi, başvuranın çocuğuna ait öğrenci kayıt sözleşmesi ile başvurana okul ücretinin iade edildiğine dair banka dekontunun görüş yazısı ekinde Kurumumuza iletildiği belirtilmektedir.

4. Başvuran vekili tarafından sunulan yazılı görüşte özetle:

a. İfadelerine başvurulanan yönetici ve öğretmenlerin bilinçli şekilde benzer ifadeler kullanarak ihlali gizlemeye çalıştığı, ifadelerin çelişkili ve gerçek dışı olduğunun açıkça anlaşılabilirdiği,

b. Başvuranın kaynaştırma öğrencisi olan çocuğuyla özel olarak ilgilenmek isteyen öğretmenlere öfkeyle yaklaşmasının hayatın olağan akışıyla örtüşmediği,

c. Başvuranın çocuğunun, sınıf arkadaşlarının kendisinden korktuğunun söylenmesi üzerine sınıf arkadaşlarına çikolata dağıtmak istemesinin muhatap Okul çalışanlarının gizlediği gerçeği açığa çıkardığı,

ç. Başvuranın küçük oğlunu da aynı okula kaydettirdiği ve okul formlarını satın aldığı, okulun ikamet adresine çok yakın olduğu, muhatap ile 9/9/2024 tarihinde gerçekleştirilen görüşme nedeniyle başvuranın çocuklarının kaydını almak zorunda kaldığı,

d. İlkokul düzeyinde eğitimin ağırlıklı olarak sınıf öğretmenleri tarafından verildiği, ortaokul düzeyinde ise derslerin branş öğretmenleri tarafından ayrı ayrı verilmesi sebebiyle ortaokul kademesindeki kaynaştırma öğrencilerinin daha yoğun desteğe ihtiyaç duyduğu, bu nedenle muhatapın başvuranı özel eğitim sınıfı bulunan diğer okullara yönlendirdiği, muhatapın cevaplarının soyut ve eksik olduğu, belirtilmiş ve başvuru dilekçesindeki iddialar yinelenmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Türkiye Cumhuriyeti Anayasası’nın “Kanun önünde eşitlik” başlıklı 10’uncu maddesinde:

“Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

(...)

Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.

(...)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.” düzenlemesi bulunmaktadır.

6. Anayasa’nın “Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi” başlıklı 42’nci maddesi:

“Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir.

(...)

Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır.

(...)” hükmünü içermektedir.

7. 6/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu’nun “Tanımlar” başlıklı 2’nci maddesinin birinci fıkrasında:

“(1) Bu Kanunun uygulamasında;

d) Doğrudan ayrımcılık: Bir gerçek veya tüzel kişinin, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını bu Kanunda sayılan ayrımcılık temellerine dayanılarak engelleyen veya zorlaştıran her türlü farklı muameleyi,

(...)

f) Engelli: Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duysal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit şartlarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre şartlarından etkilenen bireyi,

(...)

ifade eder” hükmü yer almaktadır.

8. Mezkûr Kanun’un “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı” başlıklı 3’üncü maddesi:

“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir.

(2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır.

(3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(...)” düzenlemesini içermektedir.

9. Mezkûr Kanun’un “Ayrımcılık türleri” başlıklı 4’üncü maddesinde ayrımcılık türleri:

“a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme ve bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık” olarak sayılmıştır.

10. Mezkûr Kanun’un “Ayrımcılık yasağının kapsamı” başlıklı 5’inci maddesinin birinci fıkrası:

“Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de kapsar.” hükmünü ihtiva etmektedir.

11. Mezkûr Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’uncu maddesinin birinci fıkrasının (g) bendinde Kurumun:

“Ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” görevini haiz olduğu düzenlenmiştir.

12. Yine 6701 sayılı Kanun’un “İspat Yüğü” başlıklı 21’inci maddesinde:

“Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.” hükmü yer almaktadır.

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

13. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrasında ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişinin kuruma başvurabileceği hükmü bulunmaktadır. Başvuru ekinde sunulan belgelerden, başvuranın çocuğuna otizm spektrum bozukluğu teşhisi konulduğu, çocuk hakkında 14/3/2023 tarihli ve iki yıl geçerlilik süresi bulunan Çocuklar İçin Özel Gereksinim Raporu (ÇÖZGER) ile Bafra Rehberlik ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü tarafından 4/10/2024 tarihli ve bir yıl geçerlilik süresi bulunan Destek Eğitim Raporu düzenlendiği görülmüştür. Bu kapsamda başvuran vekilinin 6701 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden engellilik temeli ile bağlantılı olarak ayrımcılığa maruz kalındığı iddiasında bulunduğu anlaşılmaktadır.

14. Mezkûr Kanun’un 17’nci maddesinin ikinci fıkrasına göre: *“İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.”* hükmü bulunmaktadır. Başvuran vekilinin dilekçe ekinde sunduğu belgelerden aynı konuya ilişkin olarak Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezine (CİMER) başvuru yapıldığı, dolayısıyla ayrımcılık teşkil ettiği iddia edilen uygulamanın düzeltilmesinin öncelikle karşı taraftan talep edildiği ve 6701 sayılı Kanun’un 17’nci maddesinin ikinci fıkrasında aranan ilgili tarafa başvuru şartının yerine getirildiği değerlendirilmektedir. Yapılan inceleme neticesinde başvurunun esastan incelenebilecek bir başvuru olduğu değerlendirilmesine varılmıştır. Bununla birlikte başvuru ekinde sunulan belgelerden, Bafra Aile Mahkemesi’nin 4/1/2022 tarihli ve ... Esas, ... Karar sayılı kararı ile M.K.T.’nin velayetinin başvurana verilmesine karar verildiği anlaşılmıştır.

15. İnsan hakları hukukunun temel normları arasında yer alan eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı, hem uluslararası sözleşmeler hem de ulusal mevzuat ile teminat altına alınmıştır. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi’nin

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

(İHEB) 2'nci maddesine göre “ Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, din, siyasal veya başka bir görüş, ulusal veya sosyal köken, mülkiyet, doğuş veya herhangi başka bir ayrım gözetmeksizin bu Bildirge ile ilan olunan bütün haklardan ve bütün özgürlüklerden yararlanabilir.” Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 14'üncü maddesinde ise “Bu Sözleşme’ de tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya toplumsal köken, ulusal bir azınlığa aidiyet, servet, doğum başta olmak üzere herhangi başka bir duruma dayalı hiçbir ayrımcılık gözetilmeksizin sağlanmalıdır.” düzenlemesi bulunmaktadır.

16. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihadında ayrımcılık, objektif ve makul bir gerekçeye dayanmaksızın, benzer durumdaki kişilere farklı muamelede bulunulması şeklinde tanımlanmaktadır (AİHM, *Willis/Birleşik Krallık*, B. No: 36042/97, 11/6/2002, para. 48). AİHM’e göre farklı muamele, nesnel ve makul bir gerekçeye dayanmadığı takdirde ayrımcı olarak kabul edilir. Başka bir ifadeyle, farklı muamele meşru bir amaç taşıyor veya kullanılan araçlarla bu amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi kurulamıyorsa ayrımcılık teşkil eder (AİHM, *Fabris/Fransa*, B. No: 16574/10, 7/2/2013, para. 56).

17. Anayasa Mahkemesine (AYM) göre nesnel ve makul bir şekilde haklılaştırılmayan, diğer bir ifadeyle meşru bir amaca dayanmayan ya da seçilen araç ile hedeflenen amaç arasında makul bir orantılılık ilişkisi bulunmayan farklı muameleler Anayasa’nın 10'uncu maddesinin amaçları bağlamında ayrımcı karakterli olarak kabul edilir. Kuşkusuz benzer durumlara farklı muamelenin haklı bir temelini bulunup bulunmadığının veya farklılığın ne dereceye kadar haklı görülebileceği değerlendirilmesinde kamu otoritelerinin belli ölçüde takdir yetkisi bulunmaktadır. Bununla birlikte bu takdir yetkisinin kapsamı somut olayın özelliklerine ve hususiyetle farklı bir şekilde yararlandırılan hakkın niteliğine göre değişebilecektir (AYM, *Nuriye Arpa*, B. No: 2018/18505, 16/6/2021, para. 58-59).

18. Ülkemizin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme (EHİS) uyarınca engellilerin ayrımcılığa uğramaksızın topluma tam ve etkin katılımının sağlanması esastır. Bu çerçevede EHİS'in “Tanımlar” başlıklı 2'nci maddesine göre engelliliğe dayalı ayrımcılık; “Siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni veya başka herhangi bir alanda insan hak ve temel özgürlüklerinin tam ve diğerleri ile eşit koşullar altında kullanılması veya bunlardan yararlanılması önünde engelliliğe dayalı olarak gerçekleştirilen her türlü ayrım, dışlama veya kısıtlamayı” kapsamaktadır. Sözleşme’nin “Ayrımcılık Yapılmaması ve Eşitlik” başlıklı 5'inci maddesinde Taraf Devletlerin herkesin hukuk önünde ve karşısında eşit olduğunu ve ayrımcılığa uğramaksızın hukuk tarafından eşit korunma ve hukuktan eşit yararlanma hakkına sahip olduğunu kabul ettiği, engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılığı yasakladığı ve engellilerin herhangi bir nedene dayalı ayrımcılığa karşı eşit ve etkin bir şekilde korunmasını güvence altına aldığı belirtilmiştir.

19. EHİS'in engelli çocuklara ilişkin 7'nci maddesinin birinci ve ikinci fıkraları ise şöyledir: “Taraf Devletler, engelli çocukların diğer çocuklarla eşit bir şekilde tüm insan temel hak ve özgürlüklerinden tam olarak yararlanmasını sağlamak için gerekli tüm tedbirleri alır. Engelli çocuklarla ilgili tüm eylemlerde çocuğun en yüksek çıkarının gözetilmesine öncelik verir.” Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’nin (ÇHS) 2'nci maddesi “Taraf Devletler, bu Sözleşme’de yazılı olan hakları kendi yetkileri altında bulunan her çocuğa, kendilerinin, ana babalarının veya yasal vasilerinin sahip oldukları, ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasal ya da

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

başka düşünceler, ulusal, etnik ve sosyal köken, mülkiyet, sakatlık, doğuş ve diğer statüler nedeniyle hiçbir ayırım gözetmeksizin tanır ve taahhüt ederler.” düzenlemesini içermektedir.

20. Ulusal düzenlemeler kapsamında engelliliğe dayalı ayrımcılık yasağı ise başta 1982 Anayasası olmak üzere 1/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun ve 6701 sayılı Kanun ile güvence altına alınmıştır. 5378 sayılı Kanun’un “Ayrımcılık” başlıklı 4/A maddesinde; doğrudan veya dolaylı ayrımcılık dâhil olmak üzere engelliliğe dayalı her türlü ayrımcılığın yasak olduğu, eşitliği sağlamak ve ayrımcılığı ortadan kaldırmak üzere engellilere yönelik makul düzenlemelerin yapılması için gerekli tedbirlerin alınması gerektiği ve engellilerin hak ve özgürlüklerden tam ve eşit olarak yararlanmasını sağlamak amacıyla alınacak özel tedbirlerin ayrımcılık teşkil etmeyeceği düzenlenmiştir.

21. Eğitim hakkı hem ulusal hem de uluslararası hukuk çerçevesinde güvence altına alınmış temel haklardan birisidir. Uluslararası alanda bu hak İHEB’in 26’ncı maddesi, Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Sözleşme’nin (ESKHS) 13’üncü maddesi, Çocuk Haklarına Dair Sözleşme’nin (ÇHS) 28’inci maddesi, AİHS’e Ek 1 No’lu Protokol’ün 2’nci maddesi ve EHİS’in 24’üncü maddesi kapsamında güvence altına alınmış olup, bu hakkın kullanımında ayrımcılığın önlenmesi vurgulanmıştır. ÇHS’nin 28’inci maddesi şöyledir: “*Taraf Devletler, çocuğun eğitim hakkını kabul ederler ve bu hakkın fırsat eşitliği temeli üzerinde tedricen gerçekleştirilmesi görüşüyle özellikle: İlköğretimi herkes için zorunlu ve parasız hale getirirler; (...)*” Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’ne Ek 1 Numaralı Protokol’ün 2’nci maddesi de: “*Hiç kimse eğitim hakkından yoksun bırakılamaz. Devlet, eğitim ve öğretim alanında yükleneceği görevlerin yerine getirilmesinde, ana ve babanın bu eğitim ve öğretimin kendi dini ve felsefi inançlarına göre yapılmasını sağlama haklarına saygı gösterir.*” hükmünü haizdir.

22. EHİS’in “Eğitim” başlıklı 24’üncü maddesine göre; “*1. Taraf Devletler engellilerin eğitim hakkını tanır. Taraf Devletler, bu hakkın fırsat eşitliği temelinde ve ayrımcılık yapılmaksızın sağlanması için eğitim sisteminin bütünleştirici bir şekilde her seviyede engellileri içine almasını ve ömür boyu öğrenim imkanı sağlar. 2. Taraf Devletler bu hakkın yaşama geçirilmesi için aşağıda belirtilenleri sağlar: (a) Engelliler engelleri nedeniyle genel eğitim sisteminden dışlanmamalı ve engelli çocuklar engelleri nedeniyle parasız ve zorunlu ilk ve ortaöğretim olanaklarının dışında tutulmamalıdır; (b) Engelliler yaşadıkları çevrede bütünleştirici, kaliteli ve parasız ilk ve orta öğretime diğer bireylerle eşit olarak erişebilmelidir ...*”

23. Ulusal mevzuata bakıldığında ise Anayasa’nın “Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi” başlıklı 42’nci maddesi “*Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz (...) Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır.*” düzenlemesini içermektedir. 5378 sayılı Kanun’un 15’inci maddesinde hiçbir gerekçesiyle engellilerin eğitim almasının engellenemeyeceği, engellilerin özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, yaşadıkları çevrede bütünleştirilmiş ortamlarda, eşitlik temelinde, hayat boyu eğitim imkânından ayrımcılık yapılmaksızın yararlandırılacağı ve genel eğitim sistemi içinde engellilerin her seviyede eğitim almasını sağlayacak bütünleştirici planlamalara yer verileceği belirtilmiştir. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği, Türk Millî Eğitiminin genel amaçları ve temel ilkeleri doğrultusunda, özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitim haklarından yararlanmalarını sağlamaya yönelik usul ve esasları düzenlemek amacıyla 7/7/2018 tarihli ve 30471 sayılı Resmî Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik’ in “Özel eğitim hizmetlerinin

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

amaçları” başlıklı 6’ncı maddesinde “Türk Millî Eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri esas alınarak; özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitim ihtiyaçları, yeterlilikleri, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda kapasitelerini en üst düzeyde kullanmaları, üst öğrenime, meslek hayatına ve toplumsal yaşama hazırlanmalarını amaçlar.” düzenlemesi bulunmaktadır.

24. Somut olayda başvuran vekili, başvuranın tam zamanlı kaynaştırma öğrencisi olan oğlunun ilkökul eğitimi için ikamet adreslerine yakın konumda olan Çözüm Kolejinde tamamladığını, ortaokul eğitimi için de aynı okula kaydının yenilendiğini ve 4-6/9/2024 tarihleri arasında oryantasyon eğitimine katıldığını, 2024-2025 eğitim öğretim yılının 9/9/2024 tarihinde başlamasıyla aynı gün rehber öğretmenin daveti üzerine başvuranın okula giderek sınıf öğretmeni, rehber öğretmen ve okul müdürü ile görüşüğünü, ortaokul müdürü S.K.’nin başvurana çocuğunun okula uyumsuz olduğu, önceki dört yılda sınıf öğretmeni ve sınıf arkadaşlarının kendisini tolere etmesi sebebiyle bir problem yaşamadığı, yeni sınıfının çocuğunu tanımadığı için onu tolere edemeyeceği ve ondan korktukları ve bu sebeple çocuğun okul kaydının silinmesi yönünde söylemde bulunduğunu, başvuranın 10/9/2025 tarihinde kayıt silme işlemi için okula gittiğini, bu sırada S.K. tarafından kendisine öğretmenlerin de çocuğun kaydının silinmesini istediğinin ifade edildiğini, son çare olarak okul müdürü M.K. ile görüşüğünü, müdürün “*tebdili mekanda ferahlık vardır, bu belki K. için daha iyidir*” şeklinde beyanda bulunduğunu, yeni eğitim öğretim yılının ilk gününde somut herhangi bir sorun yaşanmamasına rağmen başvuranın çocuğunun atipik otizm tanısı nedeniyle yeni sınıfına ve düzene uyum sağlamasına fırsat tanınmadan okuldan ayrılmaya zorlandığını, bu nedenle başvuranın çocuğunun ikamet adreslerine uzak bir okulda eğitimine devam etmek zorunda kaldığını ve bu durumun engellilik temelinde ayrımcılık yasağını ihlal ettiğini iddia etmektedir.

25. Muhatap Okuldan bünyesinde öğrenim görmekte olan özel gereksinimli öğrenci bulunup bulunmadığı, bulunması halinde ise bu öğrencilerin hangi kademede öğrenim gördüğüne ilişkin bilgi ve belge talebinde bulunulmuştur. Muhatap tarafından sunulan belgelerden ilgili okulda özel gereksinimli 6 öğrencinin bulunduğu ve bu öğrencilerin tamamının ilkökul düzeyinde eğitim aldığı, ortaokul düzeyinde eğitim gören özel eğitim öğrencisi olmadığı anlaşılmaktadır. 6701 sayılı Kanun’un 21’inci maddesinde ispat yüküne ilişkin “*Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.*” hükmü yer almaktadır. Bu kapsamda, söz konusu okulda ortaokul düzeyinde eğitim gören özel eğitim öğrencisinin bulunmaması; başvuran vekilinin, ilkökulda eğitimin ağırlıklı olarak sınıf öğretmeni tarafından yürütüldüğü fakat ortaokulda derslerin branş öğretmenleri tarafından verilmesi sebebiyle kaynaştırma öğrencilerinin ortaokul düzeyinde daha fazla desteğe ihtiyaç duyduğu bu nedenle başvuranın çocuğunun okul kaydının silinmesi yönünde baskı yapıldığına ilişkin iddiasını destekler nitelikte kuvvetli emare olarak değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, ispat yükünün yer değiştirerek ayrımcılık yasağı ve eşit muamele ilkesinin ihlal edilmediğinin muhatap tarafından ortaya konulması gerektiği kanaati hasıl olmuştur.

26. Başvuru dilekçesi ekinde başvuranın aynı konuyla ilgili CİMER’e yaptığı başvuruya ilişkin belgeler sunulmuştur. Söz konusu belgelerden başvuranın şikâyeti üzerine Samsun Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından görevlendirilen eğitim müfettişlerinin olaya ilişkin inceleme yürüttüğü anlaşılmaktadır. İnceleme

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No:

kapsamında öncelikli olarak başvuranın ifadesinin alındığı ve olayla ilgili tanık olarak gösterdiği kişilerin de ifadelerine başvurulduğu görülmektedir. Yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 20/11/2024 tarihli ve ... sayılı raporda başvuranın Özel Bafra Çözüm Koleji yöneticilerinin özel eğitim ihtiyacı bulunan çocuğunun okul kaydının silinmesi için kendisine baskı yaptığı yönündeki iddiasının sübuta ermediği değerlendirilmiş ve dosyanın işlemden kaldırılmasına karar verilmiştir.

27. Muhatap okuldan başvuranın iddialarına ilişkin ortaokul müdürü, rehber öğretmen, sınıf öğretmeni, muhasebe sorumlusu, beden eğitimi öğretmeni ve okulda görev yapan memurun ayrıntılı görüşleri talep edilmiştir. Özel Bafra Çözüm Koleji Ortaokul Müdürü tarafından sunulan yazılı görüşte; oryantasyon sürecinde diğer tüm öğrenciler gibi başvuranın çocuğunun da gözlemlendiği ve çocuğun uyum sürecinde zorlandığının fark edildiği, bunun üzerine adaptasyon sürecini kolaylaştırmak için neler yapılabileceğini görüşmek üzere başvuranın okula davet edildiği, öğrencinin okulda istenmediğine yönelik herhangi bir ifade kullanılmadığı, başvuranın ilgili tutumları için kendilerine teşekkür ederek okuldan ayrıldığı ve ertesi gün oğlu ile birlikte sınıfa çikolata ikram ettiği belirtilmiştir. .../... Sınıf Öğretmeni tarafından öğrencinin arkadaş edinme ve okula uyum sağlama konusunda güçlük yaşadığı, bu sebeple rehber öğretmen ve okul yönetimiyle görüşme planlandığı, görüşmede kayıt sildirmeye yönelik bir yönlendirme yapılmadığı ifade edilmiştir. Rehber Öğretmen tarafından da, öğrencinin durumu hakkında çözüm odaklı istişare yapılması amacıyla başvuranın okula davet edildiği, başvuran tarafından öğrencinin kullandığı ilaçlarla ilgili bilgi verilerek doktoruyla irtibat kurulacağını ifade edildiği ve başvurana çocuğunu okuldan almasına yönelik bir beyanda bulunulmadığı belirtilmiştir.

28. Başvuru dilekçesinde başvuranın 10/9/2024 tarihinde görüştüğü M.K.'nın okul müdürü olduğu iddia edilmiş olmakla birlikte muhatap tarafından iletilen atama belgesinden ilgili personelin muhatap okulda memur sıfatıyla görev yaptığı anlaşılmaktadır. M.K., başvuranla yaptığı görüşmenin beden eğitimi öğretmeni huzurunda gerçekleştiğini, başvuranın oldukça öfkeli olduğunu, hakarete varan ifadeler kullandığını, kendisinin başvurana “tebdili mekânda ferahlık vardır bu belki K. için daha iyidir” şeklinde bir beyanda bulunmadığını ve yaşananlara beden eğitim öğretmenin de tanık olduğunu ifade etmiştir. Okul muhasebe sorumlusu ise; 10/9/2024 tarihinde başvuranın odasına gelerek agresif bir tavırla çocuğunun kaydını silmek istediğini belirttiğini, okul müdürünün sürece dair açıklama yaparak öğrencinin okuldan alınmasının uygun olmadığını ifade etmeye çalıştığını, ancak başvuranın sinirli tavırlarını sürdürmesi üzerine görüşmenin sonlandırıldığını aktarmıştır. Beden Eğitimi Öğretmeni, ilgili memurun bulunduğu esnada başvuranın yanlarına geldiğini, sinirli ve gergin bir tutum sergilediğini, bahsi geçen memurun başvurana karşı herhangi bir incitici ifade kullanmadığını ve “tebdili mekânda ferahlık vardır” şeklinde bir söz sarf ettiğini duymadığını beyan etmiştir.

29. Dosya kapsamında başvuran vekilinin iddialarına ilişkin alınan tüm personel beyanları incelendiğinde; söz konusu beyanların, Samsun İl Milli Eğitim Müdürlüğü Eğitim Müfettişleri tarafından yürütülen inceleme kapsamında alınan ifadelerle tutarlılık gösterdiği görülmektedir. Muhatap tarafından, başvuranın iddialarının aksinin tanık beyanları ve soruşturma dosyası ile ortaya konduğu ve bu doğrultuda ayrımcılık yasağının ihlal edilmediğinin ispatlandığı değerlendirilmektedir. Muhatap okul müdürü, sınıf öğretmeni, rehber öğretmen, memur, muhasebe sorumlusu ve beden eğitimi öğretmeni tarafından verilen beyanlardan başvuranın çocuğuna yönelik dışlayıcı herhangi bir tutum sergilenmediği ve başvurana çocuğunun okul kaydının silinmesi yönünde baskı yapılmadığı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA
Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899
e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin:
Telefon No:

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

anlaşılmıştır. Bu çerçevede dosya kapsamında, başvuranın tam zamanlı kaynaştırma öğrencisi olan çocuğunun eğitim hakkından karşılaştırılabilir durumdakilere kıyasla eşit şekilde yararlanmasını engellilik durumu nedeniyle engelleyen veya zorlaştıran farklı muamelenin tespit edilemediği ve engellilik temelinde ayrımcılık yasağının ihlal edilmediği kanaatine varılmıştır.

V. KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

28/10/2025 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Fahrettin ALTUN
Kurul Başkanı

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
II. Başkan

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Erol GÖKDÖL
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Evren BAŞAR
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Fatma ÇINAR
Kurul Üyesi

Av. Melahat DEMİR
Kurul Üyesi
(Raporlu)

e-imzalıdır

Dr. Ömer ÇELEN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Selami AÇAN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Selma ÖZTÜRK PINAR
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Tayyip UÇAR
Kurul Üyesi

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>

Ayrıntılı Bilgi İçin:

Telefon No: